

Dosarul nr. 3ra-104/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. I. Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Clima, E. Palanciuc, A. Malîi)

Î N C H E I E R E

5 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Dediu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă,

împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale,

c o n s t a t ă:

La 19 decembrie 2018, Ion Dediu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, a activat în organele procuraturii în perioada 1995-2017, avînd o vechime în muncă în funcția de procuror de 22 ani, iar începînd cu 1 martie 2011, în temeiul Legii cu privire la Procuratură, i-a fost stabilită o pensie pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute. Ulterior dobîndirii acestui drept, însă pîrîta a refuzat recalcularea pensiei, stabilind mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general, cu indexarea acesteia la 1 aprilie a fiecărui an.

Ion Dediu a menționat că, la 6 decembrie 2018 a solicitat pîrîtei înlăturarea încălcărilor admise, însă, prin scrisoarea nr. x01/09-8384 din 15 decembrie 2018 solicitarea sa a fost respinsă.

În opinia reclamantului acțiunile pîrîtei sunt ilicite și contrare dispozițiilor legale în contextul în care dreptul la pensie a fost dobîndit anterior intrării în vigoare a normelor legale invocate de pîrîta, poziția căreia contravine și hotărîrilor Curții Constituționale.

Ion Dediu a solicitat recunoașterea ilegalității deciziei nr. x01/09-8384 din 15 decembrie 2018 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, repunerea în dreptul lezat și obligarea pârteii de a recalcula și achita pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului-șef de secție din cadrul Procuraturii Generale, cu recalcularea acesteia, în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie, urmînd ca recalcularea să fie efectuată de fiecare dată din data de 1 a lunii în care a fost și se va efectua majorarea salariului procurorului în exercițiu.

Prin hotărîrea din 19 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea depusă de către Dediu Ion. S-a anulat integral decizia nr. x01/09-8384 din 15 decembrie 2018 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani. S-a repus reclamantul în dreptul lezat la recalcularea pensiei pentru vechime în muncă în dependență de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută și data ieșirii la pensie și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite lui Ion Dediu pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie, recalcularea urmînd a fi efectuată începînd cu 5 aprilie 2013, după creșterea salariului cu 35% și continuînd după 1 august 2016, după creșterea salariului și pe toată perioada de pensionare.

Prin decizia din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au reținut prevederile art. 73 alin. (8) al Legii cu privire la Procuratură (în redacția în vigoare la data stabilirii pensiei reclamantului/intimatului pe linia Procuraturii), care statuează că procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și a indemnizației viagere în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Recalcularea pensiei pentru vechime în muncă se efectuează ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea se efectuează din data de întîi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii.

Instanțele de judecată au conchis că, reclamantul a dobîndit dreptul la pensie pe linia Procuraturii anterior operării modificărilor la legislația pertinentă, prin care a fost modificată modalitatea de determinare a cuantumului pensiei procurorilor pensionați și, astfel, acesta este îndreptățit de a beneficia de efectele legale pertinente în vigoare la data dobîndirii dreptului respectiv.

La data de 20 noiembrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs, fiind completat prin cererea de recurs din 30 decembrie 2019 împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de recurs a invocat că, nu este de acord cu decizia contestată, deoarece instanța de apel la adoptarea acesteia nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

A menționat că, temei legal pentru a recalcula pensia ca procuror din salariul majorat al procurorilor în exercițiu, nu este.

A mai adăugat că, instanțele de judecată nu au aplicat prevederile art. 73 alin. (3) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, care notează

că, actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv. Or, la moment o lege care să prevadă dreptul la recalcularea pensiei procurorilor nu este, deoarece a fost abrogată în anul 2011 și nu poate avea efect pe viitor, nu poate fi ultraactivă.

Recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii.

La 29 noiembrie 2019 în adresa lui Ion Dediu a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 244 alin. (1), 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 16 octombrie 2019, însă careva date despre recepționarea acesteia de către recurentă la materialele cauzei nu se atestă.

Prin urmare, recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 20 noiembrie 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod

direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu